

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Proteus ofte Minne-beelden verandert in Sinne-beelden

Cats, Jacob

Rotterdam, 1627

Objecta movent

urn:nbn:de:bsz:31-101049

OBIECTA MOVENT.

Infernas animi cogitationes diabolum non videre, certi sumus, inquit Augustinus; secreta enim cordis ille tantum dydicat, ad quem dicitur; Tu solus nostri corda filiorum hominum: eum tamen ex indicij signis, exterioribus naturales hominum inclinationes probe callere, satis perspicuum est; idque vel ex eo facile colligitur, quod tam artificiosè laqueos pro cuiusque ingenio norit disponere. Non eodem astu omne genus piscium aggredditur piscator, sed pro palato cuiusque escam praparat. Non uno modo avem fallit auceps, sed has fistulas, illas laqueis, alias visco. Generis humani adversarius unicuique, mores, & cui vitio propinqui sint, intuetur (ut verè Ambrosius) ac talia homini objicit, ad que facilius cognoscit inclinari mentem; ut blandis ac letis moribus luxuriam, vanam gloriam, & similia; asperis mentibus iram, superbiam, ac crudelitatem proponit. Quid agimus ut hosti tam calido ac calido, resistamus? certè cum nobis sit pugna adversus principes, potestates, adversus spiritualia nequitia, adversus arma diaboli, quid restat nisi ut induamus armaturam Dei. Ex consilio Apostoli Eph. 6. 11.

VVY zijn des seker (seyt Augustinus) dat de duyvel de innerlijcke ghedachten des menschen geenfins en weet: want de gheheymenissen des harten, zijn dien alleenlijck beken, tot welcken gheseyt is; ghy alleene kent de ghedachten der menschen kinderen. Dat nochtans aen onsen vyant de natuerlijcke beweginghe van yder mensche, door het uytterlijck ghebaer, beken is, kan selfs daer uyt afgenomen werden, dat hy so doortraptelijck sijn laghen weet aen te leggen, naer eens yders innerlijckste ghenegtheden. De visscher en vanght niet alderley visschen, met eenderley aes. De voghelaer weet schier elcken voghel met een sonderlinge grepe te verrassen; Gaet mede soo met onsen vyandt. De duyvel (seyt Ambrosius) weet na te spooren tot wat sonde yeder van ons meest genegen is, ende daer nae leyt hy sijn laghen aen. Den blymoedigen sal hy ghemeenlijck komen bespringen met vleeschelijcke lufften, ydelen eersucht, ofte diergelijcke sonden. De ghene die harder van aert zijn, met gramschap, hoochmoet, ofte wreechheit. Wat raed? sekerlijck nademael wy te doene hebben tegens overite, teghens machten, tegens geestelijcke boosheden: int korte, tegens de wapnen des duyvels, wat isser beter te doen als aen te doen de wapnen Godes.

Na ons sinnen zijn gheneghen,
Komt de duyvel ons beweghen:
Jonghe menschen, weeligh bloet.
Brenghet hy wellust in't ghemoet:
Droeve sinnen komt hy quellen
Met wanhoop, en anxt der hellen:
Heete breynen dringht hy voort
Tot ghevecht en wreede moort.

GREG. LIB. 29. MORAL.

Prius complexionem uniuscuiusque adversarius perspicit, & tunc tentationis in eos apponit. Alius namque laetitia, alius tristitia, alius timor, alius elatus moribus existit. Quid ergo adversarius occultis facile capiat, vicinas complexionibus de-

ceptiones parat: & quia laetitia voluptas proxima est laetis moribus luxuriam proponit. Et quia tristitia in iram facile labitur, tristibus poculum discordia porrigit: Et quia timidi supplicia formidant, paventibus terrores intencat. Et quia elatos extollit laudibus conficit: eos ad quacunque voluerit blandis favoribus trahit.

Dd 2.

ODIT